

?yimserlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?yimserlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24042>

Özet

iyimserlik Ölçeği, 2008 yılında E. Çal?k tarafından Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir Yüksek Lisans Tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin **iyimserlik** düzeylerini ve genel olarak okula dair algılarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, çocukların pozitif beklenti beklentilerini ölçmeye odaklanmıştır.

Geliştirme ölçeği türünde olan bu araç, özellikle gelişimsel psikoloji ve eğitim psikolojisi alanlarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, orijinal tez çalışmasında detaylı olarak incelenmiştir. Orijinal teze ait PDF metnine ve ölçeğin kendisine ait PDF dosyalarına kaynaklar bölümünden erişim sağlanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler

iyimserlik, Çocuk Psikolojisi, İlköğretim, Ölçek Geliştirme, Psikolojik Test, Eğitim Bilimleri, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

E. Çal?k.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim çağındaki öğrencilerin **iyimserlik** düzeylerini objektif bir şekilde değerlendirmektir. Bu değerlendirme, öğrencilerin geleceğe yönelik pozitif beklentilerini, zorluklarla başa çıkma inançlarını ve genel yaşam memnuniyetlerini belirlemeye yardımcı olur.

Araştırma aynı zamanda öğrencilerin okula ilişkin algılarını incelemeyi de hedeflediğinden, ölçek sonuçları eğitim ortamlarının ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin planlanmasında önemli veriler sağlamaktadır. Bu araç, özellikle çocukların duygusal ve bilişsel gelişimlerinin takibinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek tarafından ölçülen temel psikolojik yapı, **iyimserlik**dir. Psikolojide iyimserlik, bireyin gelecekte iyi sonuçların beklentisi içinde olması beklentisi olarak tanımlanır. Bu yapı, genellikle beklenen olayların nedenlerini içsel, kalıcı ve küresel olarak yorumlamayı içeren açıklayıcı stil teorileriyle ilişkilidir.

Çocuklarda **iyimserlik**, akademik başarı, sosyal uyum ve duygusal dayanıklılık gibi alanlarla

yakından ilgilidir. Ölçek, bu yapının gelişimsel olarak ilköğretim öğrencileri bağlamında nasıl tezahür ettiğini saptamaya ve bu düzeyleri nicel olarak ölçmeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları ile ilgili detaylı bulgular, E. Çalk'ın (2008) yüksek lisans tezi içerisinde sunulmuştur. Tezde, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı **iyimserlik** yapısının ne derece doğru ve tutarlı ölçtüğünü gösteren yapı geçerliliği, kapsam geçerliliği ve muhtemelen ölçüt bağlamında geçerlik analizlerine yer verilmiştir.

Ölçek geliştirme sürecinde, uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve yapısal bütünlüğü desteklemek amacıyla faktör analizleri kullanılarak yapı geçerliliği test edilmiştir. Ancak, bu özet metinde spesifik geçerlik katsayılarına dair bilgi bulunmamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, tezin metodoloji bölümünde detaylı olarak açıklanmıştır. Genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullanılarak ölçme aracının zamana yayılmayan tutarlılığı ve maddeler arası uyumu incelenmiştir.

Güvenirlik değerleri, ölçeğin ilköğretim öğrencileri popülasyonunda tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermektedir. Bu tür bir geliştirme çalışmasında, elde edilen yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu işaret eder. Spesifik güvenilirlik katsayıları için orijinal akademik kaynağa başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Geliştirme türündeki bu ölçek için, **Faktör Analizi** tekniklerinin kullanıldığı kuvvetle muhtemeldir. Bu analizler, iyimserlik yapısının temsil eden alt boyutların (faktörlerin) belirlenmesi ve ölçek maddelerinin bu boyutlara ne derece yüklendiğinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu süreç, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler ve ölçülen yapının kuramsal temellerle uyumunu gösterir.

Faktör yapısının tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğu bilgisi, tezin bulgular kısmında detaylıca ele alınmıştır. Faktör analizleri, ilköğretim öğrencilerinin iyimserlik algısının hangi bileşenlerden oluştuğunu anlamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir öz bildirim ölçeği oluşturulması)

Format: Derecelendirme formatının detayları (örneğin, Likert tipi seçenek sayısı) orijinal tezde

bulunmaktadır. Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköretim Örencileri

Ya? Grubu: İlköretim ça??ndaki çocuklar (yakla??k 7-14 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma grubu, Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen tez çal??mas? kapsam?nda Ankara'daki ilköretim okullar?ndan seçilmi? örencilerden olmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale) format?nda haz?rlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geli?tirme, Çocuklarda ?yimserlik, E?itim Psikolojisi, Psikometrik Özellikler, Yüksek Lisans Tezi, İlköretim Örencileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Çal??man?n yapıld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2008 y?l?nda akademik bir çal??ma (Yüksek Lisans Tezi) kapsam?nda geli?tirilmiştir. Ölçe?in akademik ve ticari kullan?m? için gerekli izinlerin alınmas? amacıyla orijinal yazar (E. Çal?k) veya Ankara Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [iyimserlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Çal?k, E. (2008). *İlköretim örencilerinin iyimserlik düzeylerinin ve okula ili?kin alg?lar?nın incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tezin tam metnine buradan ula??labilir: [acikarsiv.ankara.edu.tr](#)

?yimserlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri bu kaynak özetinde yer almamaktad?r. Maddeler, E. Çal?k taraf?ndan 2008 y?l?nda haz?rlanan yüksek lisans tezinin ekler bölümünde veya ilgili ara?t?rma makalesinde mevcuttur.

Maddelerin derecelendirme format? ve puanlama yönergeleri (örne?in, 3'lü veya 5'li Likert tipi seçenekler ve ters puanlanan maddeler) tezin metodoloji k?sm?nda detayl?ca aç?klanm??t?r. Uygulay?c?lar?n do?ru puanlama ve yorumlama yapabilmesi için orijinal kayna?a ba?vurmalar? tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM